

Izvješće Muzejskog dokumentacijskog centra za 2018.

1. Sastanci Vijeća Sustava muzeja i Vijeća Vijeća matičnih djelatnosti

Muzejski dokumentacijski centar je ove godine u sklopu programa Sustava muzeja održao tri sastanka Vijeća Sustava muzeja i dva sastanka Vijeća matičnih djelatnosti, te dodatna tri tematska sastanka Vijeća Sustava muzeja na kojima su izrađeni prijedlozi novih pravilnika: *Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u Sustav muzeja i Pravilnika o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja.*

Sastanci Vijeća Sustava muzeja

- Prvi sastanak Vijeća Sustava muzeja održan 25. siječnja 2018. Glavna tema bilo je predstavljanje novog modela financiranja rada Sustava muzeja koji je Ministarstvo kulture RH ponudilo za 2018. Budući da su *prijavljeni programi iz područja matičnosti bili neprecizni, izvješća koja su zaprimljena nisu bila u skladu sa svrhom i ciljevima matične djelatnosti, te da utrošena sredstva nisu u svim slučajevima bila u skladu s programom matičnosti* Ministarstvo je zaključilo da se pojedinačni, prijavljeni programi neće financirati već da MDC treba u skladu s *Pravilnikom o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja Republike Hrvatske* biti koordinator planiranja aktivnosti, napraviti plan provedbe matične djelatnosti s obzirom da sustavni plan provedbe ne postoji.

Zaključak prvog sastanka bio je da u sljedećih mjesec dana MDC prikupi planove matičnih muzeja za 2018., a matični muzeji od muzeja druge razine kako bi se stvorila osnova za razgovor o planu aktivnosti u 2018. godini.

Kako je Hrvatsko muzejsko vijeće zatražilo da se, uz godišnji plan rada matičnih muzeja 1. i 2. razine, sastavi standardizirani obrazac za izradu izvješća o provedenom stručnom nadzoru te da obrazac bude sa što više kvantificiranih podataka o muzeju, MDC se obvezao da će napraviti prijedlog obrazca za izvješća te preuzeo obvezu sastaviti adresar matičnih muzeja i matičara 1. i 2. razine s imenima ravnatelja i matičara, te njihovim e-mail adresama.

U sljedećem razdoblju adresar je obnovljen, poslan svim matičarima i dignut na mrežne stranice MDC-a. Traženi obrazac je izrađen i dostavljen Hrvatskom muzejskom vijeću (HVM). HVM je na sjednici održanoj 26. travnja, dopisom od 14. svibnja dostavljenim 23. svibnja vratilo Plan rada Sustava muzeja na doradu jer sva sredstva nisu bila raspoređena (bila je predviđena mogućnost hitnih poziva i traženja pomoći).

- Stoga se Vijeće Sustava muzeja sastalo i održalo drugu sjednicu 25. svibnja na kojoj je donešen dopunjeni Plan rada Sustava muzeja koji je dostavljen HMV početkom lipnja.

HMV se o tom planu nije više očitovalo.

- Treća sjednica Vijeća Sustava muzeja održana je 17. srpnja kada je glavna tema razgovora bila izrada Plana rada za 2019.

- Vijeće Sustava muzeja imalo je još tri sjednice održane 22. i 26. listopada, te 2. studenog na kojima se radilo na izmjenama dva stara pravilnika: *Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja Republike Hrvatske* i *Pravilnika o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije*. Oba teksta prijedloga napravljena su u roku i prema naputcima koje smo dobili na prvome sastanku od predstavnika Ministarstva kulture RH (dr.sc. Hrvoje Manenica i Rašeljka Bilić Boras).

Sastanci Vijeća matičnih djelatnosti

1. Prvi sastanak Vijeća matičnih djelatnosti održan je 5. lipnja 2018. u Muzejskom dokumentacijskom centru. Poziv je upućen na adrese matičara 1. i 2. razine, te ravnatelje matičnih muzeja 1. razine.

Teme sastanka su bile:

1) Informiranje o zaključcima Hrvatskog muzejskog vijeća vezanim uz funkcioniranje Sustava muzeja i predloženim izmjenama u radu (Maja Kocijan);

2) Stanje i izazovi matičnosti iz perspektive druge razine (Lada Dražin-Trbuljak);

Zaključak: Smatra se da uglavnom komunikacija nije najbolje profunkcionirala, te da matični muzeji 2. razine uglavnom ne obavještavaju matičare 1. razine o svojoj aktivnosti, koja se velikim dijelom bazira na činjenici da se radi o kolegijalnoj pomoći muzejima u regiji.

Ravnateljica MDC-a prenijela je i naputak HMV prema kojem bi matični muzeji druge razine trebali imenovati matičare druge razine.

Izraženo je više mišljenja: da se imenuju matičari druge razine posebice kada je ravnatelj muzeja druge razine osoba koja nije vezana direktno uz struku, da bi matičar druge razine imao više ulogu koordinatora aktivnosti (tim više što će u svakom slučaju ravnatelj muzeja

2. razine matičnosti morati procijeniti koji će stručnjak vezano uz upit/izlazak na teren biti najefikasniji u pružanju pomoći i savjeta), a dan je i prijedlog da se formiraju liste stručnjaka (po

uzoru na liste mentora za polaganje stručnih ispita) koji se mogu angažirati ukoliko u tom muzeju nema stručnog djelatnika za određena područja, a koji bi se mogli angažirati vezano uz konkretnu situaciju.

3) Predstavljanje podataka o utvrđivanju svojstva kulturnog dobra za muzejske zbirke i njihov upis u Registar kulturnih dobara RH (Iva Validžija);

Zaključak: Prezentirani su podaci o registriranosti muzejskih zbirki iz perspektive broja muzejskih predmeta koji su registrirani u razdoblju od deset godina. Iako broj registriranih zbirki iznosi skoro 40% od ukupnog broja zbirki koje se nalaze u hrvatskim muzejima, sam broj muzejskih predmeta koji se u tim registriranim zbirkama nalazi pokazuje da je u deset godina registrirano ukupno 11% cjelokupnog muzejskog fundusa.

Prisutni matičari su izrazili svoju zabrinutost predstavljanim brojkama i brojne primjedbe na sadašnji model registracije.

4) Predstavljanje prijedloga Obrasca za pisanje izvješća o provedenom stručnom nadzoru izrađenog na traženje Ministarstva kulture RH;

Zaključak: Na traženje Ministarstva kulture MDC je u suradnji s matičarima prve razine izradio prijedlog *Obrasca za pisanje izvješća o provedenom stručnom nadzoru*. Obrazac je od strane Hrvatskog muzejskog vijeća proširen - tražilo se da podaci budu numerički i opisni kako bi se na kraju kalendarske godine ti obrasci mogli komparirati s izvješćima o radu pojedinog muzeja. Matičari su mišljenja da je cijeli obrazac preopširan i da se popunjavanjem većine traženih podataka gubi sami smisao obilaska, a to je stručna pomoć.

Predloženo je da se obrazac za praćenje obilaska muzeja ispunjava u odnosu na tip zatražene pomoći ili samo u segmentu stručne pomoći koja je na terenu realizirana.

5) Izvješće kolege Zorana Svrtna o projektu *Digitalizacije kulturne baštine*.

Matičar Zoran Svrtnan iz MUO-a je izvjestio ostale kolege da je MUO imenovan za nositelja projekta digitalizacije kulturne baštine koji uključuje cijelu AKM zajednicu, imatelje AV građe i Hrvatski restauratorski zavod. Cilj projekta jest centralni repozitorij kulturnih ustanova dostupan građanima RH.

Kao predradnju kolega Svrtan je uputio upitnik svim muzejima u RH kako bi dobio što preciznije podatke o: 1. Građi koja je već digitalizirana (u kojem obliku, s kojim pripadajućim metapodacima); 2. Građi koja je u nekoj fazi pripreme za digitalizaciju.

Predviđeno trajanje projekta je 36 mjeseci, natječajna dokumentacija se donosi do 31.7.2018., a sam projekt ima fond od 80 milijuna kuna (pola za software i hardware, a pola za proces trajnog čuvanja). Muzejska zajednica će u sljedećem razdoblju biti intenzivno uključena u niz poslova koji se moraju odraditi za export podataka, pitanje autorskih prava nije riješeno, upitna je digitalizacija predmeta koji nisu restaurirani. Najavljeno je da će se s obzirom da muzeji realno nemaju mogućnosti digitaliziranja građe (nedostatak opreme i osoblja koje bi taj posao odradilo) vjerojatno angažirati vanjske suradnike. Kako se projekt bude razvijao, predviđaju se radionice o temama vezanim uz digitalizaciju te se u organizaciji istih očekuje pomoć MDC-a.

2. Drugi sastanak Vijeća matičnih djelatnosti održan je 14. rujna 2018. u Muzejskom dokumentacijskom centru. Poziv je upućen na adrese ravnatelja matičnih muzeja, matičare 1. razine, ravnatelje muzeja 2. razine i matičare 2. razine.

Teme sastanka su bile:

1. Informacija o početku rada na novim pravilnicima vezanim uz novi *Zakon o muzejima* (dr. sc. Hrvoje Manenica, pomoćnik ministrice kulture, Rašeljka Bilić, Služba za muzejsku djelatnost pri Ministarstvu kulture);
2. Kratki uvodni pregled aktivnosti i rezultata rada na *Nacionalnom pravilniku za katalogizaciju u muzejima, arhivima i knjižnicama* (NPK) te informiranje o seriji radionica za osposobljavanje stručnih djelatnika za primjenu Nacionalnog pravilnika po modelu edukacija edukatora (dr. sc. Mirna Willer, predsjednica Stručnog odbora, dr. sc. Ana Vukadin, urednica Pravilnika za katalogizaciju građe u arhivima, knjižnicama i muzejima);
3. Razgovor o izmjenama i nadopunama Pravilnika o načinima i mjerilima za povezivanje u Sustav muzeja.

Zaključci:

Svi članovi Vijeća Sustava muzeja i Vijeća za matične djelatnosti poslali su svoje prijedloge za polaznike radionica za edukatore do 28. rujna 2018. te predložili i imena potencijalnih recenzenata *Pravilnika za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima*.

Zatražen je i popis kolega muzealaca koji su postali dio Radne grupe za izradu Pravilnika o načinu načinu i mjerilima za povezivanje u Sustav muzeja Republike Hrvatske, a koji su iznijeli razmišljanja i prijedloge vezano uz sadržaj *Pravilnika o načinu načinu i mjerilima za povezivanje u Sustav muzeja Republike Hrvatske koja su kasnije proslijeđena Radnoj skupini za Pravilnik*, kad se ona formirala.

2. Radionice u organizaciji Muzejskog dokumentacijskog centra u sklopu programa Sustava muzeja

U sklopu programa Sustava muzeja MDC je organizirao i proveo radionice:

1 – Radionica *Provenijencija i kako do nje* održana je 14. svibnja 2018. u MDC.

Kako bi naše muzealce upoznali s temom i pripremili za istraživački rad organizirali smo predavanje i radionicu o postupcima pri istraživanju podrijetla umjetnina.

Predavač je bila dr. sc. Antonija Mlikota, a praktični dio predstavile su dr.sc. Ljerka Dulibić, dr.sc. Iva Pasini Tržec, kustosice Strossmayerove galerije starih majstora i Ivan Ferenčak istraživač Mimarine donacije u Strossmayerovoj galeriji starih majstora.

Više o radionici: <http://mdc.hr/hr/mdc/publikacije/newsletter/newsletter-8-5-2018/#Provenijencija>

2 - Druga radionica *Evaluacija muzejskih izložbi – radionica* održana je 12. lipnja 2018. u prostoru Muzeja za umjetnost i obrt.

Cilj predavanja i radionice bio je praktično osposobiti muzejske djelatnike za prvenstveno sumativnu evaluaciju na konkretnom primjeru izložbe (in-situ, u muzejskom prostoru) prilikom čega su mogli upoznati se s drugim vrstama evaluacije, shvatiti razliku između kvalitativnih i kvantitativnih metoda prikupljanja podataka, analizom tih podataka te kako poboljšati izložbe s obzirom na dobivene rezultate.

Predavač i voditeljica radionice: dr. sc. Željka Miklošević s Katedre za muzeologiju, Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Za obje radionice prijavio se toliki broj zainteresiranih da ih nismo mogli sve primiti.

3 - U suradnji s Agencijom za mobilnost i programe EU, unutar programa Erasmus+ i Muzejom grada Šibenika i Muzejom Slavonije organizirali smo i Radionicu za programe neformalne edukacije odraslih osoba (KA1) u Muzeju grada Šibenika. Radionica u Šibeniku je održana 9. studenog 2018., a u Muzeju Slavonije 15.12.2018. Poziv je upućen na sve kustose, dokumentariste i muzejske pedagoge muzeja Zadra i okolice, Šibenika i okolice te Splita i okolice.

4 - Preostala planirana radionica *Pisanja politike sakupljanja* je odgođena zbog prezauzetosti predavača.

5 - Održana je **radionica o inventarizaciji** u suradnji s matičarkom arheologicom Jacqueline Balen i Goranom Zlodijem, na koju su, uze kolege kustose i dokumentariste muzeja Dubrovačko-neretvanske županije došli svi arheolozi koji djeluju na ovom području. (12. prosinca 2018.)

*Napomena: sve aktivnosti Muzejskog dokumentacijskog centra u sklopu programa Sustava muzeja za 2018. su obavljene bez angažiranja sredstava Ministarstva kulture RH.